

BIBLIOGRAFICKÉ CITACE

Bibliografické citace použité literatury se vytváří podle normy ČSN ISO 690, která určuje jaké informace a v jakém pořadí by v citacích měly být. Plný text normy na internetu není dostupný, je ale volně dostupná interpretace této normy: <http://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf> V tomto dokumentu je vysvětleno, jak se jednotlivé informace zapisují a hlavně jsou zde příklady citací jednotlivých druhů dokumentů. Dobrým pomocníkem je pak také generátor citací - <http://www.citace.com>, využívat můžete i komerční produkt <http://www.citacepro.com> - pro studenty MU je tento produkt zdarma a přihlašuje se přes UČO a sekundární heslo.

Než začnete vytvářet citaci ujasněte si, jaký druh dokumentu chcete citovat – kniha, článek, e-článek, web, příspěvek na webu atd. A podle toho jaký druh dokumentu máte, si najdete příklad v interpretaci normy nebo zvolte příslušný modul v generátoru citací. Protože ale druhů dokumentů je mnoho, tak ne vždy najdete konkrétní příklad/modul. Pak je nutné zvolit co možná nejpodobnější druh dokumentu nebo sestavit citaci jen podle základní struktury (viz. kapitola 3 v interpretaci normy, kde jsou uvedeny ve správném pořadí jednotlivé prvky, které se mohou vyskytovat v citacích). Údaje, které nejsou v dokumentu uvedené se mohou dohledat z jiných zdrojů (např. pokud není v knize rok vydání je možno jej dohledat na stránkách nakladatele...) nebo údaj vynecháme. Nikdy nelze vynechat název.

Údaje pro citaci se přebírají z citovaného dokumentu. U tištěných dokumentů byste ideálně měli mít dokument vždy v ruce. U knih je nejdůležitějším zdrojem informací titulní list, rub titulního listu a tiráž. Pokud by se stalo, že na obálce knihy je uveden jiný název než uvnitř knihy, tak platí to co je uvnitř na titulním listu. U časopisů většinou titulní list není, takže údaje o názvu, roku, ročníku, číslu přebíráme z obálky.

U citací online materiálů bývá největší problém získání informací, které ne vždy bývají přímo v dokumentu. Důležitým zdrojem u webových stránek bývá zdrojový kod stránky, místo vydání a autora zase dost často dohledáte v údajích o kontaktech, rok vydání lze přebírat z údajů o copyrightu (pak je ale nutné před datem uvést malé "c", např. c2002) . U el. dokumentů je důležité určit druh dokumentu (článek, kniha, část knihy, firemní literatura ...), formát pro potřeby citace není důležitý. Citace např. článku bude stejná ať už je článek v .pdf nebo ve wordu nebo v jiném formátu.

Zde jsem shrnula pár hlavních bodů, v kterých jste často chybovali:

1) Příjmení autorů se píše velkými písmeny a v invertované podobě je jen první autor, např.:

NOVÁK, Jan.

NOVÁK, Jan, Karel KOVÁŘ a Miroslav BARTÁK.

Pokud je u díla **příliš mnoho autorů** (více jak 4 autoři), tak se nepíše všichni ale jen první + zkratka „et al.“ nebo „a kol.“, např.:

NOVÁK, Jan et al.

2) Názvy dokumentů ani názvy článků se nedávají do uvozovek a nepíše se celé velkými písmeny

Obzvláště pokud kopírujete údaje přímo z databázi se může stát, že je název psán celý velkými písmeny, to je ale nutné v citaci upravit! U anglických titulů často každé slovo v názvu začíná

velkým písmenem, dělá se to ale jen kvůli grafice, nemá to opodstatnění v anglické gramatice a tudíž by se to nemělo kopírovat do citace.

3) Názvy dokumentů (knih, časopisů, sborníků, webového sídla atd.) se píší kurzívou

ALE: název části dokumentu, tzn. název článku nebo příspěvku v dokumentu, je psán normálním písmem, kurzívou bude uveden název časopisu nebo název celého sborníku. Např.:

WIGHT, Richard et al. Urban neighbourhood unemployment history and depressive symptoms over time among late middle age and older adults. *Journal of epidemiology and community health* [online]. 2013, vol. 67, no. 2, s. 153-158 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z: databáze EBSCO.

4) Nakladatelské údaje – uvádíme místo vydání a nakladatele. Velmi často jste tyto údaje vynechávali, je nutné je ale uvádět. Neuvádíme se u článků z časopisů, kde stačí jen název časopisu a místo vydání a nakladatel časopisu není nutné psát.

Jméno nakladatele uvádíme bez obchodních zkratk – např. SAGE Publication Ltd. = SAGE Publication; Grada a.s. = Grada

5) Rok vydání – rok vydání se zpravidla píše až za údaji o nakladatelství. Pokud ale ve vlastním textu práce budete označovat citáty a parafráze pomocí metody „autor, rok“, tak pak musí být rok v citaci uveden hned za autorem/autory, např.:

v textu u převzatého citátu je odkaz ve formě: (BUCHTOVÁ, 2013)

v seznamu použité literatury bude citace vypadat takto:

BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. 2013. *Nezaměstnanost. 2., přeprac. a aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 187 s. ISBN 978-80-247-4282-3.

Jakmile ale v textu používáte např. poznámky pod čarou tak v seznamu použité literatury bude citace vypadat takto:

BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Nezaměstnanost. 2., přeprac. a aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 2013, 187 s. ISBN 978-80-247-4282-3.

Více k metodě odkazování v textu najdete v interpretaci normy, kapitola 4 (s. 19-21):

<http://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf>

6) U článků je také nutno uvádět informace v jakém ročníku, čísle a na jakých stranách se článek nachází, nestačí jen rok

uvádí se v tomto pořadí: 2010, roč. 10, č. 1, s. 10-15

možný je také zkrácený záznam: 2010, 10(1): 10-15

7) Online dokumenty se necitují stejně jako tištěné dokumenty!!!!

Z citace musí být zřejmé, že se jedná o e-knihu nebo e-článek, za názvem knihy (u článků za názvem časopisu) musí být [online], musí být uvedeno datum citování [cit. RRRR-MM-DD] a informace o tom, kde je dokument dostupný, tzn. URL odkaz nebo název databáze

8) Zkracování URL

Do citací se neuvádí dlouhé URL. Pokud je možno tak se URL zkracuje na co nejkratší funkční link, např.:

http://is.muni.cz/th/404806/fss_m/What_Mugabe_Said.pdf?info=1;zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3Dzimbabwe%20agenda:th%26start%3D1

Ize zkrátit na: http://is.muni.cz/th/404806/fss_m/

U článků/knih z databáze pokud je link velmi dlouhý, tak lze místo URL napsat jen název databáze, kde je dokument dostupný, např.: **Dostupné z: databáze Sage Journals Online.**

PŘÍKLADY

CITACE KNIHY

SCHÉMA (prvky označené zeleně se uvádí u e-knih):

Autor/autoři. *Název: podnázev* [online]. Vydání. Další tvůrce (překladatel, ilustrátor – není nutné uvádět). Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání, počet stran [datum citování]. Edice: subedice, číslo edice. Standardní číslo (ISBN). **Dostupnost.** Poznámky.

Tištěná kniha:

BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Nezaměstnanost. 2.*, přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013, 187 s. ISBN 978-80-247-4282-3.

E-kniha:

MOSELEY, James L. a Joan Conway DESSINGER. *Training older workers and learners: maximizing the workplace performance of an aging workforce* [online]. San Francisco: Wiley, 2007 [cit. 2015-12-03]. ISBN 9780787981174. Dostupné z: EBSCOhost, eBook Collection.

CITACE ČLÁNKU Z ČASOPISU

SCHÉMA (prvky označené zeleně se uvádí u e-článků):

Autor/autoři článku. *Název článku: podnázev článku. Název časopisu: podnázev časopisu* [online]. Rok vydání (u novin celé datum vydání), ročník, číslo, rozsah stran [datum citování]. Standardní číslo (ISSN, DOI). **Dostupnost.** Poznámky.

Článek z tištěného časopisu:

MLČOCH, Lubomír. Nezištnost v ekonomickém prostoru a v sociální politice. *Sociální práce. Sociální práce*. 2014, roč. 14, č. 4, s. 58-72.

Článek z el. časopisu:

GOLDSMITH, Arthur H. a Jonathan R. VEUM. The psychological impact of unemployment and joblessness. *Journal of Socio-Economics* [online]. 1996, **25**(3): 333-358 [cit. 2015-12-03]. ISSN 10535357. Dostupné z: databáze EBSCOhost.

CITACE PŘÍSPĚVKU VE SBORNÍKU

SCHÉMA (prvky označené zeleně se uvádí u e-příspěvků):

Autor/autoři příspěvku. Název: podnázev příspěvku. In: Autor/autoři sborníku. *Název sborníku: podnázev sborníku* [online]. Vydání. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání, rozsah stran [datum citování]. Edice: subedice, číslo edice. Identifikátor (ISBN). Dostupnost. Poznámky.

Příspěvek ve sborníku:

PRŮCHA, Petr. Výkonná moc a územní samospráva. In: HLOUŠEK, Vít a Vojtěch ŠIMÍČEK (eds.). *Výkonná moc v ústavním systému České republiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno, Mezinárodní politologický ústav, 2004, s. 125-136, 285 s. ISBN 8021036117.

Příspěvek v el. sborníku:

FREEMAN, Richard B. Disadvantaged young men and crime. In: BLANCHFLOWER, David G. a Richard B. FREEMAN (eds.). *Youth employment and joblessness in advanced countries* [online]. Chicago: University of Chicago Press, 2000, s. 215-246 [cit. 2015-12-03]. ISBN 0-226-05658-9. Dostupné z: EBSCOhost, eBook Collection.

CITACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

SCHÉMA (prvky označené zeleně se uvádí u e-příspěvků):

Autor práce. Název: podnázev [online]. Místo vydání, rok vydání, počet stran/listů [datum citování]. Dostupnost. Poznámky (v poznámkách uvádíme druh práce, vedoucího práce, instituce, kde byla práce obhájena).

Tištěná závěrečná práce:

ZAČALOVÁ, Pavla. *Srovnání českého a nizozemského systému sociálních služeb pro seniory*. Brno, 2004, 72 l. Bakalářská práce, vedoucí práce Kateřina Kubalčíková. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií.

Elektronická závěrečná práce:

MRKOS, Jaroslav. *Hledání pracovního místa u osob s tělesným postižením* [online]. Brno, 2015 [cit. 2015-12-03]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/387951/ff_b/. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Katedra pedagogických věd. Vedoucí práce Kateřina Trnková.

CITACE FIREMNÍCH MATERIÁLŮ

SCHÉMA (prvky označené zeleně se uvádí u e-materiálů):

Autor/autoři. Název: podnázev [online]. Vydání/verze. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání. Rozsah stran [datum citování]. Poznámky. Dostupnost. Standardní číslo. Poznámky.

KŘÍŽ, Jan, Martin KRČÁL a Blanka FARKAŠOVÁ. *Nastavení připojení k internetu: jednoduchý interní návod pro zaměstnance*. Verze 1.4.11. Brno, 2010, 4 s. Dostupné z intranetu ÚK FSS MU. Interní manuál.

Výroční zpráva 2014 [online]. Brno: Ústřední knihovna Fakulty sociálních studií MU, c2015 [cit. 2015-10-12]. Dostupné z:

http://knihovna.fss.muni.cz/ckeditor/includes/files/Soubory/uk_fss_vyrocní%20zprava_2014.pdf

CITACE WEBOVÝCH SÍDEL

SCHÉMA

Autor/autoři webu. *Název webu: podnázev webu* [online]. Vydání/verze. Případní další tvůrci (není povinné uvádět). Místo vydání: Nakladatelství, rok/datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.

Masarykova univerzita [online]. Brno: Masarykova univerzita, c1996-2015 [cit. 2015-11-05].

Dostupné z: <http://www.muni.cz>

TKAČÍKOVÁ, Daniela. *Jak pracovat s informacemi* [online]. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, Ústřední knihovna, aktualizováno 28. 9. 2013 [cit. 2013-09-28]. Dostupné z: <http://knihovna.vsb.cz/kurzy>

CITACE PŘÍSPĚVKU NA WEBU

SCHÉMA

Autor/autoři příspěvku. *Název příspěvku: podnázev příspěvku*. In: Autor/autoři webu. *Název webu : podnázev webu* [online]. Vydání/verze. Případní další tvůrci (není povinné uvádět). Místo vydání: Nakladatelství, rok/datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.

KAN, Michael. China blocks LinkedIn, ramps up Internet censorship. In: *Macworld* [online]. Feb 25, 2011 [cit. 2011-05-11]. Dostupné z:

http://www.macworld.com/article/158155/2011/02/linkedin_china.html

Albert Einstein. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 5 November 2001, 8 October 2012 [cit. 2012-10-08]. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Albert_Einstein

Zpracovala: Bc. Blanka Farkašová

V případě dotazů mi můžete napsat na blanka@fss.muni.cz